

Sytuacja
społeczno-ekonomiczna
w Łodzi

2009 rok

Łódź

❖ **Kwiecień 2010** ❖

Spis Treści

1. Łódź na tle województwa	3
2. Rynek pracy	5
3. Wynagrodzenia	11
4. Przemysł	13
5. Podmioty gospodarki narodowej.....	16
6. Budownictwo	17
7. Budownictwo mieszkaniowe	19
8. Handel	21
9. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw.....	22
Spis tabel	24

1. ŁÓDŹ NA TLE WOJEWÓDZTWA

Według ostatnich danych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, Łódź liczy 743,5 tys. mieszkańców (stan na 30 IX 2009 r.), a województwo łódzkie 2 544, 9 tys. (stan na 30 IX 2009 r.).

W roku 2009 w Łodzi i w regionie odnotowano spadek liczby podmiotów gospodarczych w porównaniu do roku 2008. Oscylował on dla Łodzi w okolicach 10%. Spadek ten był głównie efektem likwidacji detalicznych placówek handlowych prowadzonych przez osoby fizyczne.

W 2009 roku, według danych z lokalnego rynku pracy, podwyższeniu uległy podstawowe wskaźniki określające bezrobocie. W porównaniu do 2008 r. liczba osób bezrobotnych zwiększyła się w województwie łódzkim o 29%, a w Łodzi o 42%. Podwyższyła się również stopa bezrobocia, która na koniec grudnia 2009 r. w województwie łódzkim wynosiła 11,6%, a w Łodzi 9,5%.

Utrzymująca się słaba koniunktura gospodarcza przyczyniła się do spadku przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw¹. W analizowanym okresie odnotowano jego spadek w województwie łódzkim o 2,4%, a w Łodzi - o 1,8%.

W 2009 roku w Łodzi oddano do użytku znacznie mniej mieszkań niż rok wcześniej. Najwięcej mieszkań oddanych do eksploatacji znajdowało się na Polesiu. Spadek nastąpił u wszystkich inwestorów, najwyższy dotyczył mieszkań spółdzielczych. W regionie łódzkim liczba mieszkań oddanych do użytku spadła o 14% (tabela 1).

Należy zaznaczyć, że poniższe opracowanie opiera się na Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007, a nie jak dotychczas PKD 2004. Zmiana została wprowadzona w celu zharmonizowania statystyk gospodarczych w Unii Europejskiej oraz statystyk na poziomie światowym. Należy zwrócić uwagę, że niektóre sekcje i działy mimo pozostania tego samego nazewnictwa mogą być nieporównywalne z danymi z poprzednich okresów.

¹ Dane o zatrudnieniu dotyczą podmiotów gospodarki narodowej, zaliczanych do sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Tab. 1 Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno – gospodarczej w Łodzi
i województwie łódzkim

WYSZCZEGÓLNIENIE a – województwo b – Łódź	2008 r.	2009 r.
Ludność w tys. ¹ (stan na koniec września).....a	2550,8	2544,9
.....b	749,0	743,5
Liczba podmiotów gospodarki narodowej w tys. ¹a	242,2	220,7
.....b	94,6	84,4
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ogółem w tys.a	312,8	305,3
.....b	118,0	116,5
Bezrobotni zarejestrowani w tys. ¹a	99,2	128,1
.....b	22,6	32,0
Stopa bezrobocia w %.....a	9,2	11,6
.....b	6,7	9,5
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem w zł ¹a	2999,6	3172,1
.....b	2993,8	3173,0
Produkcja sprzedana przemysłu ogółem w mld zła	43,4	45,3
.....b	11,4	11,7
Mieszkania oddane do użytku.....a	7372	6344
.....b	2397	1800

¹ Stan w końcu okresu - dane dotyczące liczby ludności pochodzą z GUS-u

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w województwie łódzkim o 5,8%, a w Łodzi o 6%.

W roku 2009 r. produkcja sprzedana przemysłu łódzkich przedsiębiorstw zanotowała niewielki wzrost w porównaniu do 2008 roku. Wyniósł on 2,6%. Natomiast w regionie łódzkim produkcja sprzedana przemysłu wzrosła o około 4,4%.

2. RYNEK PRACY

2.1 Struktura zatrudnienia²

W 2009 r. na lokalnym rynku pracy nastąpił spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. Wyniósł on 1,3% w porównaniu do 2008 roku i kształtował się na poziomie 116,5 tys. osób. Najwyższy wzrost odnotowano w sekcji transport i gospodarka magazynowa – 4,1%, największy spadek natomiast w przemyśle, prawie 6%. Strukturę przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw przedstawia rysunek 1.

Liczba pracujących w grudniu 2009 spadła o 2% w porównaniu do grudnia 2008. Podobnie, najwyższy spadek odnotowała sekcja przemysł natomiast najwyższy wzrost budownictwo – o 16.5% (tabela 2).

Istotnym czynnikiem hamującym wzrost zatrudnienia, w dalszym ciągu jest słaba koniunktura krajowej gospodarki, wywołana przez światowy kryzys gospodarczy. Drugą przyczyną są wysokie, pozapłacowe koszty pracy ponoszone przez pracodawców, ale także niedopasowanie popytu i podaży na pracę, spowodowane niskimi lub nieodpowiednimi kwalifikacjami bezrobotnych.

Tab. 2 Pracujący i przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w Łodzi

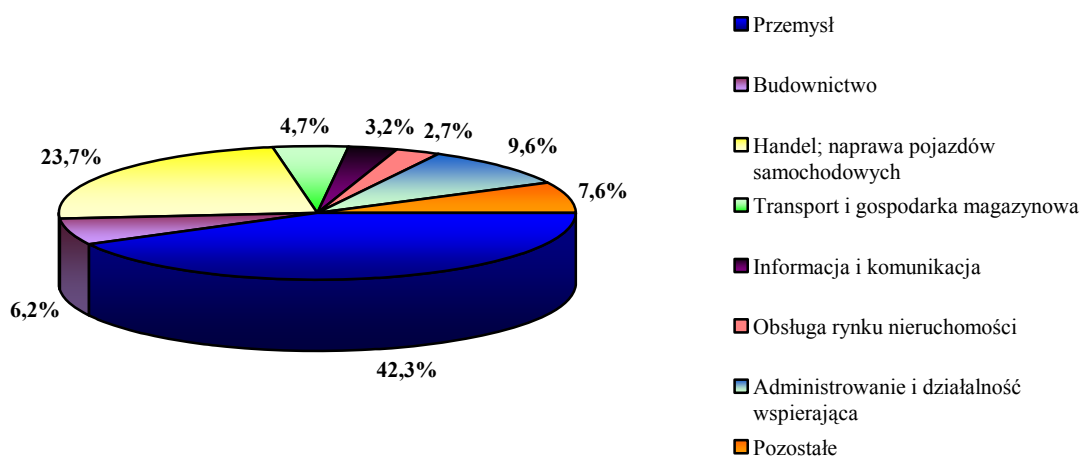
Wyszczególnienie	2009 r.			
	Pracujący		Przeciętne zatrudnienie	
	w tys.	XII 2008=100	w tys.	XII 2008=100
Sektor przedsiębiorstw.....	120,2	98,0	116,5	98,7
W tym:				
Przemysł.....	50,1	94,3	50,1	94,1
Budownictwo.....	7,9	116,5	7,1	103,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych.....	29,8	97,8	28	102,6
Transport, gospodarka magazynowa.....	5,4	104,2	5,4	104,1
Administrowanie i działalność wspierająca.....	11,2	97,7	10,9	97,2

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – 2009r.;
Urząd Statystyczny w Łodzi

² Prezentowane dane odnoszą się do firm, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W Łodzi podobnie jak w województwie, zdecydowanie przeważają zatrudnieni w sektorze prywatnym. Udział zatrudnionych w firmach tego sektora wyniósł 91% ogółu zatrudnionych. W 2009 roku w sektorze prywatnym w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku odnotowano spadek zatrudnienia o 0,1 %, natomiast w sektorze publicznym o 11,5%.

Rys. 1 Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w okresie I - XII 2009 r. (wg sekcji PKD 2007)

Źródło: GUS

2.2 Bezrobocie

W 2009 roku bezrobocie w Łodzi wzrosło. W grudniu 2009 roku liczba osób zarejestrowanych w łódzkich urzędach pracy wynosiła 32 tys. i była wyższa aż o 42% w porównaniu do grudnia 2008 roku. Obserwowany wzrost stopy bezrobocia w Łodzi świadczy o długookresowym pogarszaniu się sytuacji na lokalnym rynku pracy (tabela 3).

W grudniu 2009 r. zarejestrowano 1079 nowych bezrobotnych. W porównaniu do roku wcześniejszego liczba zarejestrowanych wzrosła o 9,3%.

Tab. 3 Bezrobotni zarejestrowani w Łodzi i oferty pracy

Wyszczególnienie	grudzień	
	2008 r.	2009 r.
Bezrobotni ogółem.....	22548	31973
w tym:		
kobiety.....	11716	15722
bez prawa do zasiłku.....	18748	25701
Bezrobotni nowozarejestrowani	987	1079
Bezrobotni wyrejestrowani.....	2804	3002
w tym:		
z tytułu podjęcia pracy.....	1125	1247
Oferty pracy.....	1357	719

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – 2009r.;
Urząd Statystyczny w Łodzi, Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi

Wraz z obserwowanym regresem na łódzkim rynku pracy pogorszeniu uległa sytuacja bezrobotnych łodzianek. W końcu 2009 roku ich liczba wyniosła 15,7 tys. i była wyższa aż o 34,2% niż rok wcześniej, a ich udział wśród pozostających bez pracy sięgał 49,2%. W grudniu 2009 r. liczba osób wyrejestrowanych spadła o 7,1% w porównaniu do analogicznego okresu w 2008 roku.

W analizowanym okresie zwiększyła się liczba osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku o 37,1%. Prawa do zasiłku nie posiadało 25,8 tys. osób (o 7 tys. więcej niż przed rokiem). W końcu grudnia 2009 r. ich udział sięgał 80% (przed rokiem 83%) w stosunku do całkowitej liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne.

W grudniu 2009 r. wpłynęło zdecydowanie mniej ofert pracy do urzędów niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Zgłoszono zaledwie 719 ofert, czyli o 53% mniej niż przed rokiem.

Wśród bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby z najniższymi kwalifikacjami. Były to osoby z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym – 12,1 tys. osób (37,8%) oraz zasadniczym zawodowym – 6,2 tys. osób (19,4%). Najmniejszą grupę wśród osób bezrobotnych stanowiły osoby legitymujące się dyplomami wyższych uczelni – 3753 osób. W porównaniu z analogicznym okresem roku 2008, ich liczba wzrosła o 40,1% (tabela 4).

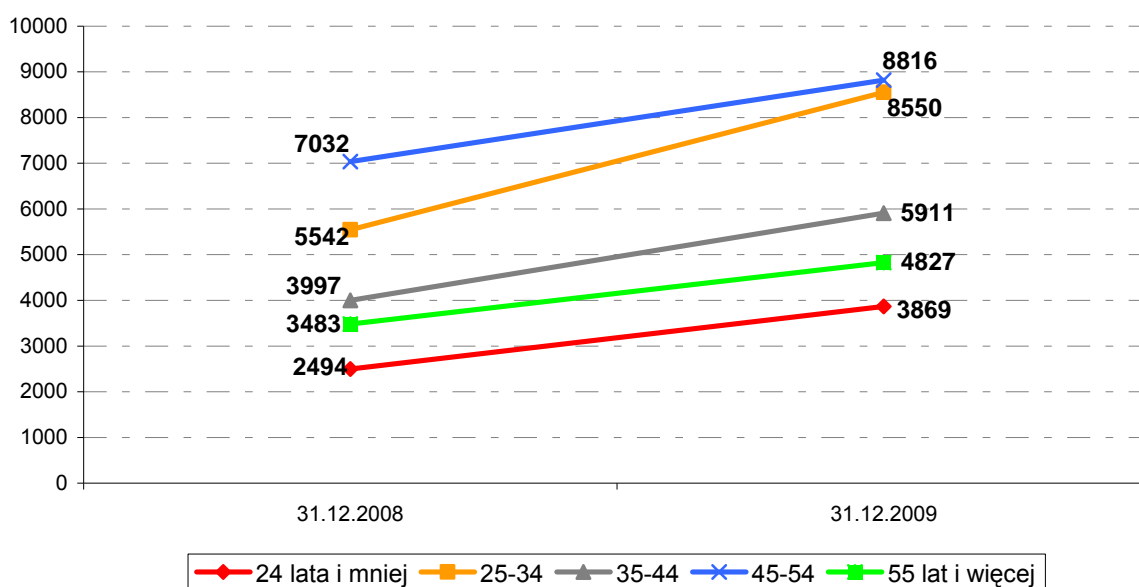
Tab. 4 Bezrobotni według wieku i poziomu wykształcenia

Wyszczególnienie	31 XII 2008 r.	31 XII 2009 r.
Bezrobotni w wieku:		
Ogółem.....	22548	31973
24 lata i mniej.....	2494	3869
25-34.....	5542	8550
35-44.....	3997	5911
45-54.....	7032	8816
55 lat i więcej.....	3483	4827
w tym z wykształceniem:		
wyższym.....	2670	3753
policealnym i średnim zawodowym.....	4518	5987
średnim ogólnokształcącym...	2626	3959
zasadniczym zawodowym.....	4338	6184

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – 2009 r.;
Urząd Statystyczny w Łodzi

W 2009 roku we wszystkich grupach wiekowych wystąpił wzrost liczby bezrobotnych. Według powyższego kryterium największą liczebnie grupę nadal stanowiły osoby w wieku 45-54 lata – 8,8 tys. (22,6%), a najmniejszą 24 lata i mniej – 3,9 tys. (12% bezrobotnych – rysunek 2).

Rys. 2 Zmiany liczby i struktury osób bezrobotnych w Łodzi według wieku w 2008 i 2009 roku

Źródło: GUS

W porównaniu do grudnia 2008 roku, wystąpił duży wzrost osób bezrobotnych w grupie wiekowej 25 – 34 lat, o 54,2%. Zasadniczym powodem takiej sytuacji były niskie kwalifikacje i brak doświadczenia osób starających się o pracę.

W roku 2009 we wszystkich grupach stażowych wystąpił wzrost liczby osób bezrobotnych. Najliczniejszą grupą bezrobotnych w końcu grudnia 2009 r. były osoby, które pracowały poniżej jednego roku (19,4%) i 1-5 lat (18,3%). Najmniejszą zaś ze stażem pracy 30 lat i więcej (4,5% - tabela 5). Największy wzrost liczby osób bezrobotnych odnotowano w grupie osób ze stażem pracy – 30 lat i więcej, o 63,4%. Warto zauważyć, że relatywnie dużą część tej grupy stanowią osoby, chronione przed zwolnieniem przepisami kodeksu pracy.

Tab. 5 Bezrobotni według stażu pracy

Wyszczególnienie	Według stażu pracy w latach						
	poniżej 1 roku	1- 5	5-10	10-20	20-30	30 i więcej	bez stażu
31 XII 2008 r.	4465	3927	3066	3763	3783	870	2674
31 XII 2009 r.	6204	5849	4541	5206	5102	1422	3649

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

W 2009 roku w porównaniu do innych dużych miast Polski, nadal na łódzkim rynku pracy utrzymywała się niekorzystna sytuacja. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Łodzi znacząco się podwyższyła w ciągu ostatniego roku, osiągając najwyższy poziom w porównaniu do innych miast (tabela 6).

W minionym roku w porównaniu do roku 2008 liczba bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy podwyższyła się we wszystkich konfrontowanych miastach. Największy wzrost odnotowano we Wrocławiu – ponad pięciokrotny, w Warszawie - czterokrotny oraz Łodzi – trzykrotny.

Tab. 6 Bezrobocie w Łodzi na tle dużych miast

Wyszczególnienie	Rok	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
Zarejestrowani bezrobotni w tys.	2008	20,7	22,5	10,6	5,6	10,6
	2009	31,3	32,0	16,0	10,2	16,2
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy	2008	14	20	10	24	4
	2009	56	60	11	28	22
Stopa bezrobocia w %	2008	1,9	6,7	2,8	1,7	3,5
	2009	2,9	9,5	4,2	3,2	5,0

Źródło: Sytuacja społeczno-gospodarcza – 2009r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

Stopa bezrobocia w końcu grudnia 2009 r. wynosiła w Łodzi 9,5% i była o 2,8 pkt. procentowego wyższa niż w grudniu 2008 roku, kiedy to wyniosła 6,7% (w Polsce na koniec grudnia 2009 r. stopa bezrobocia wynosiła 11,9%). W Łodzi jest ona nadal najwyższa na tle innych dużych polskich miast. We Wrocławiu, drugim spośród charakteryzowanych miast pod względem wielkości stopy bezrobocia, była ona o 4,5 punktu procentowego niższa niż w Łodzi. W innych dużych miastach Polski, za wyjątkiem Krakowa (4,2%) jej wartość nie przekraczała 4%.

Dane o łódzkim rynku pracy w 2009 roku świadczą, iż utrwał się na nim negatywny trend związany ze wzrostem bezrobocia oraz spadkiem zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. Ogólne osłabienie gospodarcze, a wraz z nim spadek produkcji i inwestycji, głównie w sektorze usług, doprowadziły do ogólnego wzrostu bezrobocia i wyraźnego pogorszenia się sytuacji na łódzkim rynku pracy.

W 2010 roku sytuacja na lokalnym rynku prawdopodobnie będzie się nadal pogarszać, choć wzrost stopy bezrobocia będzie już zdecydowanie wolniejszy.

3. WYNAGRODZENIA

W minionym roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Łodzi, w porównaniu z innymi dużymi miastami kraju, było nadal najniższe (tabela 7).

Najwyższe wynagrodzenie odnotowano w Warszawie, wzrosło ono o 6% w stosunku do 2008 roku. Największy wzrost wynagrodzeń zanotowano w Warszawie oraz Łodzi (5,5%). Najniższe natomiast w Poznaniu (3,1%).

Wynagrodzenie w Łodzi w porównaniu do Warszawy było niższe o 33%, natomiast w stosunku do najbardziej zbliżonego pod względem poziomu płac Wrocławia i Krakowa o około 10%.

Tab. 7 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł w dużych miastach

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
2008 r.	4206	2822	3192	3576	3177
2009 r.	4456	2976	3305	3688	3332

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

W sektorze łódzkich przedsiębiorstw najwyższy wzrost płac w 2009 roku wystąpił w następujących sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (8,8%), budownictwo (6%), przemysł (5,7%). Najniższy natomiast odnotowano w sekcji informacja i komunikacja (1,8% - tabela 8).

Tab. 8 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze łódzkich przedsiębiorstw
wg sekcji – w 2009 roku.

Wyszczególnienie	2009	
	styczeń – grudzień	
	w zł	I-XII 2008 = 100
sektor przedsiębiorstw	2976	105,6
w tym:		
przemysł	2962	105,7
budownictwo	3468	106,0
handel; naprawa pojazdów samochodowych	2966	103,0
transport i gospodarka magazynowa	3035	103,6
informacja i komunikacja	4680	101,8
obsługa rynku nieruchomości	3212	104,8
administrowanie i działalność wspierająca	2088	108,8

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2009; Urząd Statystyczny w Łodzi

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, w sektorze przedsiębiorstw w Łodzi w 2009 roku wyniosło 2976 zł, wzrosło więc o 5,6% w stosunku do analogicznego okresu w roku poprzednim. Najwyższy wzrost wynagrodzeń wystąpił w firmach z sekcji zakwaterowanie i gastronomia – o 13,4%, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – o 9,1% oraz administrowanie i działalność wspierająca – 8,8%.

W przemyśle najwyższy wzrost wynagrodzenia w skali roku odnotowano w działach grupujących firmy produkujące wyroby z gumy i tworzyw sztucznych (o 19,4%), zajmujące się gospodarką odpadami; odzyskiem surowców (o 12,5%), produkujące napoje (o 10,2%). Spadek wynagrodzeń miał miejsce w działach: produkcja papieru i wyrobów z papieru (o 22,6%), produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (spadek o 6,8%), produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 3,0%), produkcja maszyn i urządzeń (o 1,0%), produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 0,7%) oraz produkcja urządzeń elektrycznych (o 0,3%).

W sektorze prywatnym, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w okresie styczeń – grudzień, wyniosło 2936,8 zł i było o 6,1% wyższe niż w tym samym czasie rok wcześniej. Wynagrodzenia w sektorze publicznym pozostały na wyższym poziomie niż w sektorze prywatnym i wzrosły w ostatnim roku 2008 o 3,3%.

Trudno jest jednoznacznie prognozować dynamikę realnego wzrostu wynagrodzeń w 2010 roku. Recesja na światowych rynkach, w dużym stopniu wpływa na przyhamowanie tempa ich wzrostu.

4. PRZEMYSŁ ³

W 2009 roku wystąpił w Łodzi niewielki wzrost produkcji sprzedanej przemysłu. Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług przemysłu wyniosły 11686,3 mln zł, co oznacza, że były większe o 2,7% w stosunku do 2008 roku. (tabela 9).

Największy wzrost wartości produkcji sprzedanej przemysłu w 2009 roku w stosunku do 2008 roku odnotowały przedsiębiorstwa z sekcji produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (52.2%) oraz produkcja wyrobów gumowych (32,7%).

Największy spadek zanotowały przedsiębiorstwa z branży, produkcja papieru i wyrobów z papieru (47,3%) oraz produkcja metali (27,8%).

Tab. 9 Produkcja sprzedana przemysłu

Wyszczególnienie	Styczeń – Grudzień		
	2008 r.	2009 r.	I – XII 2008 = 100
	w mln zł		
Ogółem	11383,2	11686,3	102,7
Przetwórstwo przemysłowe	9699,0	9860,4	101,7
w tym:			
Produkcja art. spożyw. i napojów.....	1082,7	1186,2	109,6
Produkcja wyrobów tekstylnych.....	1075,9	973,0	90,4
Produkcja odzieży, skór i wyrobów skórzanych	1015	943,8	93,0
Produkcja wyrobów chemicznych.....	206,3	187,2	90,7
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych.....	917,1	1216,9	132,7
Produkcja metali.....	8,8	6,3	72,2
Produkcja wyrobów z metali.....	772,5	709,6	91,9
Produkcja maszyn i urządzeń.....	311,4	337,2	108,3
Produkcja urządzeń elektrycznych.....	2086,8	2270,9	108,8
Produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep.....	144,7	144,2	99,6

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

³ Prezentowane dane odnoszą się do firm, które zatrudniają powyżej 9 osób.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością sprzedaży wyrobów i usług, przeliczona na 1 zatrudnionego w 2009 r. wzrosła w stosunku do 2008 roku o 9,1% i wyniosła 233,3 tys. zł.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń – grudzień 2009 r. w porównaniu do analogicznego okresu 2008 r. spadło o 1,3%, w przemyśle natomiast o 5,8% (tabela 10). Wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w branży zajmującej się produkcją urządzeń elektrycznych (o 2,1%).

Tab. 10 Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	I - XII 2008 r.	I - XII 2009 r.
	w tys.	
Ogółem.....	118,0	116,5
w tym:		
Przemysł.....	53,2	50,1
w tym:		
<u>Przetwórstwo przemysłowe</u>	46,6	43,6
w tym:		
Produkcja art. spożywczych i napojów.....	3,6	3,1
Produkcja wyrobów tekstylnych.....	6,7	5,7
Produkcja odzieży, skór i wyrobów skórzanych.....	11,0	10,4
Produkcja wyrobów chemicznych.....	0,9	0,8
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych.....	3,4	3,4
Produkcja metali.....	0,1	0,1
Produkcja wyrobów z metali.....	3,8	3,6
Produkcja maszyn i urządzeń.....	1,8	1,7
Produkcja urządzeń elektrycznych.....	4,7	4,8
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep.....	1,1	1,0

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2009r., Urząd Statystyczny w Łodzi

W 2009 roku produkcja sprzedana przemysłu w Łodzi wyniosła 11,7 mld zł i była wyższa w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego o 2,7%. W Warszawie odnotowano najwyższą wielkość produkcji sprzedanej przemysłu spośród innych dużych miast. Osiągnęła ona poziom siedmiokrotnie wyższy niż w Łodzi oraz trzykrotnie wyższy niż w Poznaniu (tabela 11).

Tab. 11 Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł w dużych miastach

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Wrocław	Poznań
I-XII 2009 r.	83624,6	11686,3	16351,7	15020,0	28065,2

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

Po roku 2008, który był dla Polski i dla łódzkiej gospodarki okresem dobrej koniunktury, rok 2009 charakteryzuje się spowolnieniem wzrostu gospodarczego. Taką sytuację spowodował ogólnoświatowy kryzys finansowy, którego oddziaływanie Polska gospodarka zaczęła odczuwać od początku 2009 roku, jednakże nie w takim stopniu jak inne kraje europejskiej. Przewiduje się, iż w 2010 roku wysokość produkcji łódzkich firm utrzyma się na podobnym poziomie, jednak dynamika wzrostu może nieco ulec spowolnieniu.

5. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

W końcu 2009 roku w rejestrze REGON⁴ ujawnionych było 84,4 tys. podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie Łodzi. Prawie 98% z nich należało do sektora prywatnego, z czego 76% podmiotów to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Dominującym rodzajem działalności gospodarczej był handel i naprawy – 29,1%, obsługa nieruchomości i firm – 18,8% a także przetwórstwo przemysłowe – 12,9%. Natomiast w sektorze publicznym najczęściej działało w sekcjach obsługa nieruchomości i firm – 55,6% oraz edukacja – 27,5%.

W minionym roku powstało 8012 nowych podmiotów gospodarczych, funkcjonujących na terenie Łodzi. Natomiast 17664 firm wykreśliło swoją działalność z rejestru REGON.

Tab. 12 Podmioty gospodarcze w dużych miastach

Wyszczególnienie	Kraków	Łódź	Poznań	Warszawa	Wrocław
2008 r.	105610	94578	93250	324282	95602
2009 r.	110170	84443	94948	328317	97595

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

Najwyższy wzrost liczby podmiotów gospodarczych w okresie między 2008 a 2009 rokiem nastąpił w Krakowie – 4,3%. W pozostałych miastach, za wyjątkiem Łodzi również odnotowano niewielki wzrost (tabela 12).

W dalszej perspektywie należy przewidywać zmniejszenie liczby przedsiębiorstw, wywołane słabą kondycją gospodarki światowej, jednakże w mniejszej skali niż w krajach ogarniętych bezpośrednio skutkami kryzysu gospodarczego.

⁴ Zintegrowany rejestr obejmujący wszystkie podmioty gospodarki narodowej

6. BUDOWNICTWO

W 2009 roku wzrosła w Łodzi produkcja sprzedana budownictwa. Wartość produkcji budowlanej lokalnych przedsiębiorstw w analizowanym okresie wyniosła 2433,4 mln zł i była o 6,6% wyższa niż rok wcześniej.

W porównaniu do poprzedniego roku spadł o 3,4% przychód ze sprzedaży produkcji budowlanej – montażowej. Stanowił on 48,2% całego przychodu przedsiębiorstw budowlanych (przed rokiem 53% - tabela 13).

Tab. 13 Wartość produkcji sprzedanej budownictwa

Wyszczególnienie	Styczeń – Grudzień	
	2008 r.	2009 r.
	w mln zł	
Ogółem.....	2283,2	2433,4
w tym sprzedaż produkcji budowlanej – montażowej	1212,4	1171,8

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – 2009r.;
Urząd Statystyczny w Łodzi

W okresie 12 miesięcy 2009 r. wydajność pracy w lokalnych firmach budowlanych wzrosła. Wydajność ta mierzona wartością sprzedaży wyrobów i usług przeliczona na 1 zatrudnionego była w analizowanym okresie 2,5% wyższa od uzyskanej rok wcześniej i wyniosła 342,2 tys. zł.

W porównaniu z innymi dużymi miastami wartość produkcji budowlanej w 2009 roku w Łodzi była najniższa. W Poznaniu wartość ta była również niska, ale przewyższała prawie dwukrotnie wynik uzyskany w Łodzi. Najwyższą wartość produkcji budowlanej odnotowano w Warszawie (tabela14).

Tab. 14 Produkcja sprzedana budownictwa w mln zł w dużych miastach

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Wrocław	Poznań
I-XII 2009 r.	37315,7	2433,4	5939,8	4955,1	4760,7

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2009 r.;
Urzędy Statystyczne w Łodzi, Warszawie, Poznaniu, Krakowie i Wrocławiu

W 2009 roku, a szczególnie w pierwszych miesiącach zimowych, łódzki sektor budowlany, podobnie zresztą jak i w kraju odnotował wzrost.

Zwiększenie produkcji sprzedanej budownictwa to zarówno rezultat znacznego wzrostu sprzedaży robót o charakterze remontowym, jak i tych o charakterze inwestycyjnym.

7. BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W okresie styczeń – grudzień 2009 r. oddano do użytku w Łodzi 1800 mieszkań, czyli o 25% mniej niż w tym samym okresie 2008 r. Najbardziej spadła liczba mieszkań, w kategorii – spółdzielcze, prawie o 42%. Liczba budowanych mieszkań indywidualnych spadła o 12,7% a mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem spadła o 18,7% (tabela 15).

Tab. 15 Mieszkania oddane do użytku według inwestorów

Wyszczególnienie	styczeń – grudzień	
	2009 r.	2008 r.=100
Ogółem.....	1800	75,1
w tym:		
spółdzielcze.....	54	58,1
indywidualne.....	411	87,3
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	1247	81,3

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2009 r.;
Urząd Statystyczny w Łodzi

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytku wyniosła w 2009 roku 88,6 m² i była o 4,1 m² większa niż przed rokiem. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w budownictwie indywidualnym wyniosła 147,8 m², najmniejsze natomiast były mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem (przeciętna powierzchnia wyniosła 71,6 m²).

W czwartym kwartale 2009 roku na terenie Łodzi rozpoczęto budowę prawie 176 mieszkań, czyli ponad 74% mniej niż w analogicznym okresie 2008 r. Rozpoczęte inwestycje to wyłącznie budownictwo indywidualne przeznaczone na sprzedaż bądź wynajem.

Najwięcej mieszkań oddano do eksploatacji na Polesiu (32,3% ogółu), a prawie ¾ tych lokali było przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem. W Śródmieściu w okresie od stycznia do grudnia 2009 roku nie oddano żadnego mieszkania. Spółdzielnie wybudowały lokale na Górnej, Bałutach, Polesiu oraz na Widzewie (tabela 16).

W 2009 r. wydano 2868 pozwoleń na budowę mieszkań (1154 w IV kwartale), które w większości dotyczyły również inwestycji przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem.

Tab. 16 Mieszkania oddane do użytku według dzielnic, styczeń – grudzień 2009 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Dzielnice				
		Bałuty	Górna	Polesie	Śródmieście	Widzew
Ogółem.....	1800	450	286	581	-	483
w tym:						
spółdzielcze.....	54	7	23	24	-	-
indywidualne.....	411	98	133	56	-	124
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	1247	345	130	501	-	271

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

Z porównania z innymi dużymi miastami Polski wynika, iż w 2009 roku w Łodzi oddano do użytku najmniej mieszkań – 1800 (drugi Poznań 2-krotnie więcej).

Pierwsze miejsce zajęła Łódź pod względem wielkości powierzchni użytkowej mieszkań. Średnia powierzchnia użytkowa nowych łódzkich mieszkań była o 14,4 m² większa niż w drugiej pod tym względem Warszawie (tabela 17).

Tab. 17 Mieszkania oddane do użytku w wielkich miastach

Wyszczególnienie	Rok	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
Mieszkania oddane do użytku	2008	19049	2397	6621	3522	5287
	2009	18991	1800	10332	3529	6086
w tym spółdzielcze	2008	507	-	-	1	140
	2009	1242	54	0	20	840
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	2008	75,3	84,5	64,1	94,4	67,8
	2009	74,2	88,6	61,3	70,6	61,5

Źródło: Sytuacja społeczno-gospodarcza – 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

W 2010 roku sytuacja w budownictwie mieszkaniowym nie powinna ulec dalszemu pogorszeniu. Zostaną dokończone inwestycje rozpoczęte w 2008 i 2009 roku, co zrównoważy słabszy wynik minionego okresu.

8. HANDEL

Sprzedaż detaliczna⁵ w 2009 roku wyniosła w Łodzi 7,3 mld zł, co stanowiło 53,5% obrotu handlu detalicznego w województwie. W porównaniu do 2008 roku nastąpił wzrost o ponad 13,1%.

Największy wzrost sprzedaży zaobserwowano w firmach zajmujących się sprzedażą wyrobów farmaceutycznych, kosmetyków i sprzętu ortopedycznego – 22,9% oraz wśród sprzedawców pojazdów mechanicznych, motocykli i części – o 12,9%.

Największy spadek sprzedaży w porównaniu z okresem styczeń – grudzień 2008 r., bo o 31,5% odnotowano w jednostkach sprzedających żywność, napoje alkoholowe i bezalkoholowe oraz wyroby tytoniowe (udział tej branży w wartości sprzedaży ogółem w 2009 r. wyniósł 2,7%) i branży sprzedającej paliwa stałe, ciekłe i gazowe o 16,2% (jej udział w ogólnej sprzedaży stanowił jedynie 2,6%).

W okresie od stycznia do grudnia 2009 r. w jednostkach hurtowych sprzedaż detaliczna wyniosła 0,6 mld zł i była niższa w porównaniu do 2008 roku o 13,2%. Sprzedaż tych jednostek stanowiła 8,6% ogólnej wartości sprzedaży.

⁵ Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywanych przez punkty sprzedaży detalicznej oraz inne punkty sprzedaży, w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców

9. SYTUACJA FINANSOWA PRZEDSIĘBIORSTW

Przychody z całokształtu działalności⁶ przedsiębiorstw w okresie styczeń – wrzesień 2009 roku wyniosły 23,3 mld zł, co w porównaniu z analogicznym okresem 2008 r. oznacza wzrost 8,5%. Sprzedaż produktów netto wyniosła w tym okresie 11,5 mld zł, co stanowiło 49,4% ogółu przychodów.

Koszty uzyskania przychodów w pierwszych trzech kwartałach 2009 r. wyniosły 22 mld zł i wzrosły o 9,4% w stosunku do analogicznego okresu z 2008 roku (tabela 18).

Tab. 18 Przychody i koszty uzyskania przychodu z całokształtu działalności przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	I – IX 2008r.	I – IX 2009 r.
	w mln zł	
Przychody z całokształtu działalności przedsiębiorstw.....	21463,0	23289,3
Przychody netto ze sprzedaży produktów.....	10442,9	11493,7
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności.....	20141,1	22039,9
Koszt własny sprzedanych produktów.....	11225,5	12525,5

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi - 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

W okresie styczeń - wrzesień 2009 r. łódzkie przedsiębiorstwa wypracowały wynik finansowy brutto w wysokości 12,5 mld zł, czyli o 5,5% niższy niż przed rokiem. Obciążenie wyniku finansowego brutto było niższe o 4,1%. Wynik finansowy netto łódzkich przedsiębiorstw w pierwszych trzech kwartałach 2009 roku był dodatni i wyniósł 10,2 mld zł. W porównaniu z analogicznym okresem 2008 r. był on o 5,9% niższy.

Słaba sytuacja makroekonomiczna w kraju w okresie od stycznia do września 2009 r. przyczyniła się, do nieznacznego pogorszenia kondycji finansowej łódzkich przedsiębiorstw (tabela 19).

⁶ Przychody z całokształtu działalności obejmują: przychody ze sprzedaży produktów, przychody ze sprzedaży towarów, materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku (o liczbie pracujących powyżej 49 osób)

Tab. 19 Wynik finansowy brutto, netto oraz obciążenie wyniku finansowego brutto przedsiębiorstw.

Wyszczególnienie	I - IX 2008 r.	I - IX 2009 r.
	w mln zł	
Wynik finansowy brutto (saldo).....	1322,2	1248,9
Obciążenie wyniku finansowego brutto.....	243,5	233,4
Wynik finansowy netto (saldo).....	1078,7	1015,5

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi - 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

We wrześniu 2009 r. wartość aktywów obrotowych dużych przedsiębiorstw wyniosła 11,2 mld zł. W stosunku do tego samego okresu 2008 roku nastąpił ich wzrost o 12,2%. Zobowiązania krótkoterminowe wyniosły 8,4 mld zł i wzrosły o 11,6% w stosunku do września 2008 r. Natomiast zobowiązania długoterminowe osiągnęły poziom 2,6 mld zł, czyli o 8,4% niższy niż w analogicznym okresie 2008 r. (tabela 20).

Tab. 20 Aktywa obrotowe oraz zobowiązania krótko- i długoterminowe przedsiębiorstw.

Wyszczególnienie	IX 2008 r.	IX 2009 r.
	w mln zł	
Aktywa obrotowe	10000,1	11219,6
Zobowiązania krótkoterminowe.....	7526,3	8395,8
Zobowiązania długoterminowe	2870,0	2630,0

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

Wskaźnik płynności finansowej I stopnia⁷ osiągnął poziom 33,1% w pierwszych trzech kwartałach 2009 r. i był o 0,5 pkt procentowych wyższy niż przed rokiem. Oznacza to wysoką płynność łódzkich przedsiębiorstw i skłonność do spłacania długoterminowych zobowiązań.

W okresie od stycznia do września 2009 r. łódzkie przedsiębiorstwa nie były zagrożone. Nasilający się ogólnoswiatowy kryzys gospodarczy spowodował pogorszenie się dynamiki wzrostu i pogorszenie wyniku finansowego przedsiębiorstw w porównaniu do analogicznego okresu w 2008 roku.

⁷ Wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych. Powinien wynosić około 20%. Niski wskaźnik oznacza sytuację o potencjalnym zagrożeniu utratą płynności, konsekwencją czego może być niewypłacalność i bankructwo. Wysoki wskaźnik może wskazywać na niedostateczne wykorzystanie wolnych zasobów majątkowych.

Spis tabel

Tab.1	Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno – gospodarczej w Łodzi i województwie łódzkim	4
Tab.2	Pracujący i przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w Łodzi.....	5
Tab.3	Bezrobotni zarejestrowani w Łodzi i oferty pracy.....	7
Tab.4	Bezrobotni według wieku i poziomu wykształcenia	8
Tab.5	Bezrobotni według stażu pracy.....	9
Tab.6	Bezrobocie w Łodzi na tle dużych miast.....	10
Tab.7	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł w dużych miastach.....	11
Tab.8	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze łódzkich przedsiębiorstw wg sekcji – w I półroczu 2009 r.	12
Tab.9	Produkcja sprzedana przemysłu	13
Tab.10	Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw.....	14
Tab.11	Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł w dużych miastach.....	15
Tab.12	Podmioty gospodarcze w dużych miastach.....	16
Tab.13	Wartość produkcji sprzedanej budownictwa.....	17
Tab.14	Produkcja sprzedana budownictwa w mln zł w dużych miastach.....	18
Tab.15	Mieszkania oddane do użytku według inwestorów.....	19
Tab.16	Mieszkania oddane do użytku według dzielnic.....	20
Tab.17	Mieszkania oddane do użytku w wielkich miastach.....	20
Tab.18	Przychody i koszty uzyskania przychodu z całokształtu działalności przedsiębiorstw	22
Tab.19	Wynik finansowy brutto, netto oraz obciążenie wyniku finansowego brutto przedsiębiorstw.....	23
Tab.20	Aktywa obrotowe oraz zobowiązania krótko- i długoterminowe przedsiębiorstw....	23